

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Zbigniew Kapiński (przewodniczący, sprawozdawca)
SSN Paweł Kołodziejcki
SSN Adam Roch

w sprawie **Ł. K.**
skazanego z art. 202 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., art. 200 § 3 k.k.
i art. 217 § 1 k.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej
na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.
w dniu 15 maja 2024 r.,
kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego
na niekorzyść skazanego
od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowie
z dnia 22 marca 2023 r., sygn. akt II K 1635/22

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu w Tarnowie do ponownego rozpoznania.**

[J.J.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 marca 2023 r. w sprawie o sygn. akt II K 1635/22, wydanym w trybie art. 387 § 1 k.p.k., Sąd Rejonowy w Tarnowie uznał oskarżonego Ł. K. za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów:

- w pkt. I i II aktu oskarżenia, tj. czynu z art. 202 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., wymierzając oskarżonemu za ten czyn karę 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz na podstawie art. 41a § 1 i § 4 k.k. orzekając środek karny w postaci zakazu kontaktowania się w sposób pośredni i bezpośredni z pokrzywdzonymi O. L. oraz W. T. na okres 2 lat oraz zakazu zbliżania się do pokrzywdzonych O. L. i W. T. na odległość mniejszą niż 20 metrów przez okres 2 lat;
- w pkt. III aktu oskarżenia, stanowiącego przestępstwo z art. 200 § 3 k.k., wymierzając oskarżonemu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz na podstawie art. 41a § 1 i § 4 k.k. orzekając środek karny w postaci zakazu kontaktowania się w sposób pośredni i bezpośredni z pokrzywdzoną K. H. na okres 2 lat oraz zakazu zbliżania się do pokrzywdzonej na odległość mniejszą niż 20 metrów przez okres 2 lat;
- w pkt. IV aktu oskarżenia, stanowiącego przestępstwo z art. 217 § 1 k.k., wymierzając oskarżonemu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz na podstawie art. 41a § 1 i § 4 k.k. orzekając środek karny w postaci zakazu kontaktowania się w sposób pośredni i bezpośredni z pokrzywdzoną K. S. na okres 2 lat oraz zakazu zbliżania się do pokrzywdzonej na odległość mniejszą niż 20 metrów przez okres 2 lat.

Ponadto na mocy art. 41 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu wykonywania zawodu kierowcy w zakresie przewozu osób na okres 3 lat. W miejsce zaś orzeczonych kar jednostkowych pozbawienia wolności wymierzono oskarżonemu karę łączną 8 miesięcy pozbawienia wolności, warunkowo zawieszając jej wykonanie na okres próby wynoszący 2 lata. W okresie próby zobowiązano oskarżonego do pisemnego informowania Sądu o przebiegu okresu próby z częstotliwością 1 raz na 6 miesięcy.

Powyższy wyrok nie został zaskarżony i stał się on prawomocny z dniem 30 marca 2023 r.

Kasację od tego wyroku na niekorzyść oskarżonego wniósł Prokurator Generalny zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 387 § 1-3 k.p.k., polegające na niezasadnym uwzględnieniu wadliwego wniosku oskarżonego Ł. K. o wydanie wyroku skazującego, pomimo że nie zawierał on postulatu rozstrzygnięć o środku karnym, którego orzeczenie było obligatoryjne, co doprowadziło do wydania wyroku skazującego z rażącą i mającą istotny wpływ na jego treść obrazą prawa materialnego, a mianowicie art. 41 § 1a zd. 2 k.k., polegającą na zaniechaniu orzeczenia wobec oskarżonego jako sprawcy, któremu przypisano odpowiedzialność karną za występki z art. 202 § 1 k.k. oraz z art. 200 § 3 k.k., środka karnego w postaci zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów lub działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi, w sytuacji gdy z treści art. 41 § 1a zd. 2 k.k. - w brzmieniu obowiązującym zarówno w dacie popełnienia czynu, jak i orzekania - wynikało, że w razie skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego, orzeczenie tego środka karnego na czas określony albo dożywotnio jest obligatoryjne.

W oparciu o powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Tarnowie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna w stopniu oczywistym i jako taka podlegała uwzględnieniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Nie ulega wątpliwości, że zaskarżony kasacją Prokuratora Generalnego wyrok Sądu Rejonowego w Tarnowie zapadł z rażącą obrazą przepisów prawa procesowego i materialnego, tj. art. 387 § 1-3 k.p.k. i art. 41 § 1a zd. 2 k.k.

We wstępnych rozważaniach przypomnieć należy – mając na uwadze treść art. 387 § 2 k.p.k. - że sąd może uwzględnić wniosek o wydanie wyroku skazującego, gdy okoliczności popełnienia przestępstwa i wina nie budzą wątpliwości, a cele postępowania zostaną osiągnięte mimo nieprzeprowadzenia rozprawy w całości.

Dyspozycja tego przepisu nakłada więc na sąd, przed zaakceptowaniem wniosku i wydaniem na jego podstawie wyroku, obowiązek zbadania tego wniosku w kontekście przesłanek zawartych w omawianym przepisie, a zatem również tego czy zachodzi odpowiednia podstawa materialna, na której wniosek ten oparto. Inaczej mówiąc, sąd *meriti* zobligowany jest do wnikliwego merytorycznego zapoznania się z proponowanym w tym wniosku rozstrzygnięciem o karze, środku karnym, czy środku kompensacyjnym, a w przypadku braku zgodności postulatów wniosku z przepisami prawa materialnego, winien przy zastosowaniu art. 387 § 3 k.p.k. wskazać w celu konwalidowania wniosku niezbędne zmiany albo nie uwzględnić wniosku i przeprowadzić postępowanie dowodowe w określonych przepisami procedury karnej ramach. Powyższe zapatrywanie jednolicie jest rozstrzygane w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2018 r., sygn. akt V KK 172/18, *Legalis*; z dnia 10 lutego 2022 r., sygn. akt III KK 372/21, *Legalis*).

Tymczasem w realiach przedmiotowej sprawy Sąd Rejonowy w Tarnowie procedując nad wnioskiem oskarżonego zaniechał dokonania jego wnikliwej analizy we wskazanym powyżej zakresie. Autor kasacji ma zatem rację twierdząc, że Sąd Rejonowy, wydając wyrok skazujący za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę osób małoletnich, zobowiązany był orzec – na podstawie art. 41 § 1a zd. 2 k.k. (obowiązującego w chwili popełnienia przez oskarżonego przestępstw jak również w chwili wyrokowania) - zakaz zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi na czas określony albo dożywotnio. Niemniej jednak tego obligatoryjnego, a więc narzuconego z góry przez ustawodawcę rozstrzygnięcia o środku karnym zarówno w złożonym przez oskarżonego wniosku, jak i w wydanym w sprawie wyroku zabrakło. Zignorowanie więc przez Sąd Rejonowy w Tarnowie w toku rozpoznawania i badania wniosku oskarżonego w trybie art. 387 § 1 k.p.k. i wreszcie w samym rozstrzygnięciu obowiązującego wówczas art. 41 §1a zd. 2 k.p.k. (obecnie art. 41 § 1a pkt 2 k.p.k.), doprowadziło do wydania wyroku z rażącym naruszeniem prawa, mającym istotny wpływ na jego treść.

Z podanych powyżej względów, Sąd Najwyższy uznał, że zasadne jest uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Tarnowie do ponownego rozpoznania. Podczas ponownego rozpoznania sprawy Sąd ten wydać powinien rozstrzygnięcie odpowiadające przepisom prawa karnego materialnego i procesowego, uwzględniając także wcześniej przedstawione uwagi.

Paweł Kołodziejski Zbigniew Kapiński Adam Roch

[SOP]

[ms]